

HE 75/2026 vp Hallituksen esitys laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta - teollisuuspäästödirektiivin muutosten täytäntöönpano

Ympäristövaliokunta 28.4.2026

Hallitussihteeri Eeva-Maija Puheloinen ja ympäristöneuvos Jaakko
Kuisma

Teollisuuspäästödirektiivin päivitys

- Muutokset teollisuuspäästödirektiiviin ((EU) 2024/1785) julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä 15.7.2024.
- Lainsäädäntömuutokset tulee saattaa kansalliseen lainsäädäntöön 1.7.2026.
- Direktiivi asettaa EU-tason vähimmäisvaatimukset ympäristölupajärjestelmälle. Direktiivin keskeistä sisältöä ovat toimialakohtaiset parhaan käyttökelpoisen tekniikan päätelmät (BAT-päätelmät).
- Lainsäädäntötausta: IPPC-direktiivi, joka on pantu täytäntöön vanhalla ympäristönsuojelulailla vuonna 2000. Direktiivi päivitettiin vuonna 2010 teollisuuspäästödirektiiviksi, joka on laitettu täytäntöön voimassa olevalla ympäristönsuojelulailla (527/2014).
- Lisäksi teollisuuspäästödirektiivin muutoksen vuoksi on tarpeen toteuttaa muita muutoksia, mm. tietojärjestelmiin ja nykyisiin ohjeistuksiin.
- EU-tasolla täytäntöönpanon yksityiskohdista päätetään lisäksi lähivuosien aikana lukuisilla täytäntöönpanopäätöksillä ja ohjeistuksilla.

Kansallinen valmistelu

- YM on 7.10.2024 asettanut kansallisen seurantaryhmän, jonka ensisijaisena tarkoituksena on erityisesti tukea lainsäädännön alla valmisteltavien täytäntöönpanopäätösten ja delegoitujen säädösten valmistelua. Ryhmän toimikausi jatkuu vuoden 2026 loppuun asti.
- Ryhmässä on jäsenet keskeisistä ministeriöistä (YM, TEM, STM ja MMM), muista viranomaisista (AVIt, Elyt, SYKE, KEHA-keskus) sekä jäsenet yhdeksästä eri sidosryhmästä.
- SYKE laatinut vaikutusarvioinnin, joka julkaistiin joulukuussa 2025.
- HE-luonnos on ollut lausuntokierroksella 19.12.2025-13.2.2026. Lausuntoja tuli yhteensä 43.
- Lausuntokierroksen aikana järjestettiin kuulemistilaisuus 3.2.2026.
- Lausuntopalautteen johdosta HE-luonnosta ollaan kehitetty edelleen.
- Euroopan komission on antanut 10.12.2025 lainsäädäntöehdotuksia tiettyjen ympäristösäätelyä koskevien direktiivien ja asetusten sisältövaatimusten muuttamiseksi tavoitteena vähentää yritysten hallinnollista taakkaa (Omnibus VIII). Komission ehdotukset poistavat tai supistavat tiettyjä teollisuuspäästädirektiivin muutoksen vaatimuksia. Nämä muutokset saatetaan voimaan ympäristönsuojelulakiin myöhemmässä vaiheessa erillisellä hallituksen esityksellä sen jälkeen, kun uusi EU-lainsäädäntö on julkaistu. ([U 12/2026 vp](#))

Teollisuuslaitosten soveltamisalamuutokset

- Nykyisen direktiivin soveltamisalassa on Suomessa 910 laitosta (2021), joista 275 on eläinsuojia, muutoksina:
 - Akkujen valmistuslaitokset, pl. kokoonpano kapasiteettirajalla 15 000 tonnia vuodessa (0 uutta laitosta).
 - Useita teknisluonteisia täsmennyksiä osaan rautametallien jalostusteollisuuden laitoksia (4), polttoaineiden kaasutuslaitoksia (1) ja jätteitä käsitteleviin laitoksiin (0).
 - Vedyn tuotanto elektrolyysillä vedestä pienessä kokoluokassa rajattaisiin kemianteollisuuden soveltamisalan ulkopuolelle, mutta samalla yli 50 tonnia päivässä vetyä tuottavat laitokset lisättäisiin soveltamisalaan (0).
 - Soveltamisalaan lisättäisiin metallimineraalien kaivostoiminta (9) ja teollisuusmineraalien osalta asiaa tarkastellaan uudelleen vuonna 2028.
 - Jatkossa käytössä oleville kaatopaikoille voitaisiin laatia BAT-päätelmät, pl. pysyvä jäte (0).
 - Lisäksi direktiivin soveltamisalaan siirtyy noin 100 sika- ja siipikarjatilaa. Esityksessä ehdotetaan, että nämä laitokset siirretään valtion lupamenettelyyn nykyisestä kunnan ilmoitusmenettelystä.
- Eläinsuojia koskeva esittely ympäristövaliokunnassa ensi viikolla.

Päästöjen vähentäminen

- Ympäristöluvassa tulee määrätä tiukimmat saavutettavissa olevat päästörajat, jotka eivät saisi ylittää BAT-päästötasojen vaihteluväliä. Päästörajojen asettamiseksi toiminnanharjoittaja tulisi selvittää mahdollisuus saavuttaa vaihteluvälin alaraja ja tiukin saavutettavissa oleva taso. Selvityksessä voidaan ottaa huomioon toiminnan vaikutukset ympäristöön kokonaisuutena.
- Edellä esitetyistä päästörajoista voidaan poiketa, jos päästöjen vähentämisen kustannukset ylittävät merkittävästi ympäristöhyödyn.
- Esityksessä ehdotetaan, että päästörajoista voidaan poiketa myös tietyissä kriisitilanteissa, energia- tai resurssipulan tai tuotantomuutosten johdosta.
- Lisäksi luodaan EU-tasolla yhteinen menettely päästömittausten epävarmuuden määrittämiseksi ja epävarmuuden vähentämiseksi.

Ympäristötehokkuuden edistäminen

- Esityksessä ehdotetaan lakiin lisättäväksi määritelmät ympäristötehokkuuden osalta (raja-arvot, vaihteluvälit, vertailutasot ja viitteelliset arvot). Ympäristötehokkuus käsittää energia-, vesi- ja materiaalitehokkuuden.
- Lupamääräyksissä tulisi jatkossa vahvistaa sitovat ympäristötehokkuuden vaihteluvälit ja näiden lisäksi antaa sitovia vettä koskevia raja-arvoja, jos niitä on asetettu toimialaa koskevissa BAT-päätelmissä.
- Sitovista vaihteluväleistä ja/tai raja-arvoista voidaan kuitenkin poiketa vastaavan kaltaisella menettelyllä, kun päästöraja-arvoista voi poiketa.
- Energiatehokkuuden osalta säilytettäisiin nykyinen kansallinen direktiivin vaatimuksia yksityiskohtaisempi sääntely. Määräyksiä energiatehokkuudesta ei ole kuitenkaan edelleenkään tarpeen antaa, jos toiminnanharjoittaja on liittynyt energiatehokkuussopimukseen.

Ympäristöjärjestelmät

- Kaikkien teollisuuslaitosten tulisi ottaa käyttöön ympäristöjärjestelmä viimeistään 1.7.2030.
- Järjestelmän tulisi olla kunkin toimialan BAT-päätelmien mukainen ja sen tulisi sisältää lisäksi kaikkien laitosten osalta seuraavat elementit:
 - a) ympäristötehokkuuden ja -turvallisuuden jatkuvan parantamisen tavoitteet
 - b) toimialan BAT-päätelmissä vahvistetut vertailuarvot
 - c) energiatehokkuusdirektiivin energiakatselmus tai energianhallintajärjestelmä tulokset ja seuranta
 - d) vaarallisten kemikaalien inventaario ja kemikaalien korvaaminen haitattomilla vaihtoehtoilla
 - f) teollisuuslaitoksen siirtymäsuunnitelmat
- Järjestelmässä voidaan tarvittaessa viitata olemassa oleviin tietoihin .
- Järjestelmän yhteenvetotiedot olisivat julkisia.
- Ympäristöjärjestelmää koskeva artikla kuuluu erityisesti Omnibus VIII -ehdotuksen piiriin, ja siihen tulevat muutokset tullaan toteuttamaan myöhemmin hyvissä ajoin ennen käyttöönoton määräaikaa.

Muita muutoksia

- Lakiin lisättäisiin myös useita joustavuutta lisääviä poikkeamismahdollisuuksia, joilla mahdollistettaisiin nykyistä paremmin uusien tekniikoiden käyttöönotto sekä siirtyä ilmastoneutraaliin teolliseen tuotantoon. Lisäksi tuettaisiin tutkimus- ja kehitystoimintaa.
- Yleisesti tiedonsaantia parannetaan lisäämällä internetissä saatavilla olevaa tietoa. Uusina julkisina tietoina olisivat valvontaan liittyvät tiedot mm. päästömittausten tulokset, ympäristötilaseurannat ja tarkastusmuistiot.
- Tässä esityksessä lisättäisiin lakiin myös karttapalvelua koskeva säännös, joka ei suoraan velvoittaisi tilannetietopalvelun perustamiseen, mutta mahdollistaisi tietopalvelukokonaisuuden tarkoituksenmukaisen kehittämisen, jota on kehitetään parhaillaan REPowerEU-rahoituksella.

Siirtymäsäännökset

- Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1.7.2026.
- Esitys sisältää poikkeuksellisen laajat siirtymäsäännökset, koska vaatimusten täytäntöönpano tapahtuu ympäristölupien kautta.
- Uuden laitoksen tulee noudattaa uusia vaatimuksia, jos laitoksen toiminta alkaa 1.7.2027 jälkeen.
- Olemassa olevan IED-laitoksen tulee noudattaa päästöjen vähentämistä koskevia muutoksia siinä vaiheessa, kun laitoksen lupaa päivitetään 1.7.2026 jälkeen julkaistujen BAT-päätelmien täytäntöönpanon johdosta tai kun lupaa muutetaan tietyistä syistä, kuitenkin viimeistään vuonna 2036.
- IED-soveltamisalaan lisättävän olemassa olevan laitoksen tulee noudattaa päästöjen vähentämistä koskevia vaatimuksia siinä vaiheessa, kun BAT-päätelmät tulee laittaa täytäntöön kuitenkin viimeistään vuonna 2034.
- Nykyiset pysyvät BAT-poikkeamat tulee arvioida uudelleen vuoteen 2030 mennessä ja sen jälkeen aina neljän vuoden välein.
- Kaikkien teollisuuslaitosten tulee noudattaa ympäristötehokkuuden vaatimuksia vasta siinä vaiheessa, kun 1.7.2026 jälkeen julkaistut BAT-päätelmät tulee laittaa täytäntöön.

Esityksen vaikutukset

- Esityksellä on jonkin verran päästöjä vähentäviä ympäristövaikutuksia, joita voidaan yksityiskohtaisesti arvioida vasta täytäntöönpanovaiheessa kunkin toimialan päätelmien julkaisemisen jälkeen.
- Esityksellä on jonkin verran vaikutuksia sekä toiminnanharjoittajien että viranomaisten hallinnollisiin kustannuksiin. Taloudelliset vaikutukset lisääntyisivät jonkin verran lupamenettelyyn liittyvien selvitysvelvoitteiden johdosta ja lupien päivittämistarpeen johdosta.
- Yleisesti ottaen on katsottu, että Suomen tapauskohtaiseen harkintaan perustuva ympäristölupajärjestelmä soveltuu hyvin teollisuuspäästädirektiivin muutosten täytäntöönpanoon.

Eeva-Maija Puheloinen
Hallitussihteeri
puh. 029 5250 302
eeva-maija.puheloinen@gov.fi

Jaakko Kuisma
Ympäristöneuvos
puh. 050 394 8763
jaakko.kuisma@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

